

TỜ TRÌNH

Về việc điều chỉnh Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị.

Căn cứ Luật Đầu tư công số 39/2019/QH14 ngày 13/6/2019 của Quốc hội Nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam;

Căn cứ Luật Xây dựng số 50/2014/QH13 ngày 18/6/2014 của Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam; Luật số 62/2020/QH13 ngày 17/6/2020 về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Xây dựng;

Căn cứ Nghị định số 40/2020/NĐ-CP ngày 06/4/2020 của Chính phủ về việc Quy định chi tiết thi hành một số điều Luật đầu tư công;

Căn cứ Quyết định số 1230/QĐ-TTg ngày 15/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc Phê duyệt Chương trình Bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2025;

Căn cứ Công văn số 1019/TTg-KTTH ngày 01/11/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc thông báo kế hoạch đầu tư công trung hạn vốn Ngân sách Trung ương giai đoạn 2021-2025 bổ sung dự kiến;

Căn cứ Văn bản số 7895/BKHĐT-TH ngày 02/11/2022 của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về việc hướng dẫn hoàn thiện thủ tục đầu tư dự án bố trí từ nguồn kế hoạch đầu tư công trung hạn vốn NSTW giai đoạn 2021-2025 dự kiến bổ sung;

Căn cứ Nghị quyết số 78/NQ-HĐND ngày 29/11/2022 của Hội đồng Nhân dân tỉnh Quảng Trị về việc phê duyệt chủ trương đầu tư dự án: Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị;

Thực hiện Công văn số 5577/UBND-TH ngày 03/11/2022 của UBND tỉnh Quảng Trị về việc giao nhiệm vụ lập Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư các dự án thuộc lĩnh vực văn hóa từ nguồn vốn Đầu tư công trung hạn Ngân sách Trung ương bổ sung giai đoạn 2021-2025;

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch kính trình Ủy ban nhân dân tỉnh xem xét việc điều chỉnh Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư dự án: Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị, với các nội dung chính sau:

I. NỘI DUNG ĐIỀU CHỈNH

1. Sự cần thiết và lý do điều chỉnh:

Di tích Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm năm 1972 được Thủ tướng Chính phủ xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt tại Quyết định số 2383/QĐ-TTg ngày 09/12/2013; gồm 08 điểm di tích thành phần:

1. Thành cổ Quảng Trị;
2. Nhà thờ Tri Bưu;
3. Trường Bồ Đề;
4. Bến sông Thạch Hãn (Bờ Nam có các công trình: Nhà tưởng niệm, Bến thả hoa, Quảng trường Giải phóng, Tháp chuông Thành cổ; Bờ Bắc có các công trình: Đền tưởng niệm, Bến thả hoa, Tượng đài);
5. Ngã ba Long Hưng
6. Nhà thờ Long Hưng;
7. Chốt Long Quang;
8. Chốt Ngô Xá Tây

1.1. Di tích Thành cổ Quảng Trị.

Sau 81 ngày đêm chiến đấu oanh liệt, đánh địch phản kích tại Thành Cổ/thị xã Quảng Trị, quân và dân Quảng Trị đã vượt qua mọi khó khăn, bền bỉ chiến đấu, phát huy cao độ chủ nghĩa anh hùng cách mạng, gan góc, táo bạo, dũng cảm, mưu trí, lần lượt bẻ gãy các cuộc tấn công của địch. Chiến công ở Thành cổ Quảng Trị đi vào lịch sử đấu tranh cách mạng của dân tộc Việt Nam những trang hào hùng đầy máu và lửa. Do phải gánh chịu một khối lượng bom đạn khổng lồ trong chiến tranh nên từ sau ngày đất nước giải phóng, Thành cổ chỉ còn dấu tích của một vài đoạn tường thành loang lỗ vết đạn; các công thành đã bị đánh sập; các công trình bên trong nội thành đã bị hoàn toàn xóa dấu vết.

Từ tháng 2/1992, Thành cổ đã được Bộ Văn hóa - Thông tin, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị quan tâm đầu tư, bảo tồn, tôn tạo để di tích trở thành một công viên tưởng niệm gồm các hạng mục: Đài tưởng niệm, Trưng tu Cổng tiền, Kè hồ, hệ thống hào thành, trồng dừa, cây bóng mát để tạo cảnh quan.... Qua thời gian đưa vào sử dụng nhiều hạng mục đã xuống cấp như Hệ thống thoát nước trong thành; Đường phòng hộ bị sụt lún, gạch bong tróc; Vĩa hè (ở ngoài thành) bị sụt lún; mặt khác một số hạng mục trong khuôn viên di tích từ trước đến giờ chưa được đầu tư tôn tạo nên có nguy cơ bị sụp đổ như: Cổng hậu. Vì vậy, việc đầu tư, bảo tồn là hết sức cần thiết nhằm phát huy hơn nữa các giá trị di tích.

1.2. Nhà thờ Long Hưng

Nhà thờ Long Hưng ở thôn Long Hưng, xã Hải Phú, huyện Hải Lăng nằm cạnh trục đường quốc lộ 1A.

Di tích nguyên là nhà thờ đạo Thiên chúa của giáo dân thôn Long Hưng và thị xã Quảng Trị. Công trình được xây dựng từ 1955 - 1956, kiến trúc nhà thờ bằng bê tông, cốt thép. Có tổng diện tích là 1.220m².

Năm 1972, trong đợt chống phản kích tái chiếm thị xã và Thành cổ Quảng Trị

81 ngày đêm lịch sử, Nhà thờ Long Hưng là một điểm chốt quan trọng trong hệ thống trận địa chốt án ngữ trên tuyến quốc lộ 1A và bảo vệ mặt Tây Nam của thị xã. Nhà thờ Long Hưng cùng với các điểm chốt La Vang, Tích Tường, Như Lệ... đã trở thành một lũy thép kiên cường đứng đầu với lực lượng quân dù nguy Sài Gòn được yểm trợ tối đa bằng các hỏa lực mạnh trên đường tiến công vào tái chiếm Thành cổ.

Hiện trạng di tích Nhà thờ Long Hưng đã bị hư hỏng xuống cấp nghiêm trọng do chiến tranh và sự tác động của thời tiết và thời gian; từ sau ngày đất nước giải phóng đến nay di tích chưa được đầu tư nên một số bộ phận kết cấu chính của công trình như dầm, mái, tường,...có nguy cơ sụp đổ. Vì vậy, việc đầu tư, bảo tồn là hết sức cần thiết nhằm phát huy hơn nữa các giá trị di tích.

1.3. Trường Bồ Đề

Trường Bồ Đề nằm trên đường Trần Hưng Đạo; cách quốc lộ 1A khoảng 1km về phía Đông.

Trường Bồ Đề được xây dựng vào năm 1959 do Tỉnh Hội Phật giáo Quảng Trị phát tâm quyên góp trong phong trào tiết kiệm gạo Bồ Đề từ trong dân chúng. Đó là một trường dân lập đặt dưới bảo trợ của Giáo hội Phật giáo. Ngôi trường xây dựng khá kiên cố bằng bê tông cốt thép, gồm 2 tầng, mỗi tầng có từ 2 - 3 phòng. Có khu nhà dành cho giáo viên. Trong nhiều năm, trường đã giảng dạy cho hàng ngàn học sinh ở bậc tiểu học. Chỉ riêng năm 1969 -1970 có 1.400 học sinh. Đặc biệt với các trẻ mồ côi nhà trường đã chăm sóc dạy dỗ một cách chu đáo, tận tình.

Trong chiến dịch chống phản kích, tái chiếm thị xã Quảng Trị năm 1972, Mỹ - ngụy đã sử dụng một khối lượng bom đạn khổng lồ ném xuống thị xã Quảng Trị với ý đồ hủy diệt hoàn toàn. Sau những đợt oanh tạc khủng khiếp của bom pháo, mặt đất loang lổ hố bom, hố đạn pháo, cây cối, nhà cửa, phố phường đổ nát biến thành những đồng gạch vụn. Để bám trụ chiến đấu trong hoàn cảnh khó khăn thiếu thốn mọi bề, các đơn vị quân giải phóng bảo vệ thị xã đã phải triệt để sử dụng những ngôi nhà cao tầng còn lại trong thị xã để xây dựng các trận địa chốt, kiên cường tổ chức đánh trả lại các đợt tấn công và tổ chức phản kích tiêu diệt địch. Trường Bồ Đề là một trong những trận địa chốt vững vàng của các đơn vị thuộc tiểu đoàn 4 trung đoàn 95, tiểu đoàn 8 tinh đội Quảng Trị.

Hiện trạng di tích Trường Bồ Đề đã hư hại nhiều trong chiến tranh cùng với sự tác động của thời tiết và thời gian; từ sau ngày đất nước giải phóng đến nay chưa có sự đầu tư gia cố nào nên một số bộ phận của công trình như dầm, mái, tường,...có nguy cơ sụp đổ. Vì vậy, việc đầu tư, bảo tồn là hết sức cần thiết nhằm phát huy hơn nữa các giá trị di tích.

Lý do điều chỉnh:

Ngày 03/11/2022 UBND tỉnh Quảng Trị có Công văn số 5577/UBND-TH giao Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ban QLDA đầu tư xây dựng tỉnh phối hợp với Sở Kế hoạch và Đầu tư, UBND các huyện, thị xã có dự án và các đơn vị liên quan khảo sát đề xuất các hạng mục cần đầu tư dự án: Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị. Tuy nhiên do thời gian gấp rút không kịp xin ý kiến Ban

Th

Thường vụ Tỉnh ủy trước khi trình Hội đồng nhân dân tỉnh phê duyệt chủ trương dự án.

2. Nội dung điều chỉnh

Căn cứ Điều 2, Nghị quyết số 79/NQ-HĐND ngày 29/11/2022 của Hội đồng Nhân dân tỉnh: Tổ chức thực hiện: “*Giao Ủy ban nhân dân tỉnh chỉ đạo hoàn thiện công tác quản lý nhà nước đối với di tích, đồng thời thực hiện thủ tục chuẩn bị đầu tư đúng quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương, Luật Di sản văn hóa, Luật Đầu tư công và các quy định pháp luật liên quan; xác định lộ trình, hạng mục công trình ưu tiên đầu tư, báo cáo Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thẩm định, chỉ đạo và trình Hội đồng nhân dân tỉnh điều chỉnh chủ trương đầu tư trước khi Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt dự án đầu tư*”. Trên cơ sở chỉ đạo của UBND tỉnh tại Văn bản số 6217/UBND-TH ngày 05/12/2022, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp với Ban QLDA đầu tư xây dựng tỉnh thực hiện khảo sát và thống nhất các hạng mục ưu tiên đầu tư: Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành cổ Quảng Trị; Nhà thờ Long Hưng; Trường Bồ Đề. Các hạng mục này đều nằm trong Khu di tích quốc gia đặc biệt đã được Thủ tướng chính phủ phê duyệt.

II. THÔNG TIN DỰ ÁN SAU KHI ĐIỀU CHỈNH:

1. Tên dự án: Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị.

2. Dự án nhóm: B.

3. Cấp quyết định chủ trương đầu tư dự án: Hội đồng nhân dân tỉnh.

4. Cấp quyết định đầu tư dự án: Ủy ban nhân dân tỉnh

5. Đơn vị lập Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

6. Quy mô đầu tư: Tu bổ, tôn tạo một số hạng mục tại Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành cổ Quảng Trị, bao gồm:

- *Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị*: Gia cố mặt nền bờ kè phía ngoài hồ Thành Cổ; Lát đá, lấp bó vỉa bằng đá tự nhiên toàn bộ đường trong Thành; Cải tạo sửa chữa đường phòng lộ quanh thành; kết cấu chống đỡ chống xuống cấp công Hậu; Xây dựng hệ thống mương, hồ ga thu nước cho toàn bộ khu vực; Nâng cấp, sửa chữa Kè bờ hồ (Đường Minh Mạng, Phan Đình Phùng) và một phần đường Hai Bà Trưng; Bố trí các biển giới thiệu các điểm trong di tích; Bổ sung cục bộ nền một số khu vực bị trũng; Cây xanh, cảnh quan và các hạng mục phụ trợ khác; Chống xuống cấp Lao Xá; Cải tạo cảnh quan hào xung quanh thành.

- *Nhà thờ Long Hưng*: Nhà mái che bảo quản di tích; Lát nền sân trước di tích; Kè chắn, hàng rào 2 bên di tích; Hệ thống thoát nước, bơm thoát nước; Hệ thống điện chiếu sáng kiến trúc và các hạng mục phụ trợ khác.

- *Trường Bồ Đề*: Nhà mái che bảo quản di tích; Cổng tường rào; Sàn tham quan; Giàn thép che kết cấu cũ di tích; Chống xuống cấp di tích; Hệ thống thoát nước; Hệ thống cấp điện; Bể phòng hỏa; Nhà vệ sinh; Phá dỡ hàng rào tạo không gian mở và

các hạng mục phụ trợ khác.

7. Địa điểm thực hiện dự án: huyện Hải Lăng và thị xã Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị.

8. Tổng mức đầu tư dự án: 90.000 triệu đồng (Chín mươi tỷ đồng).

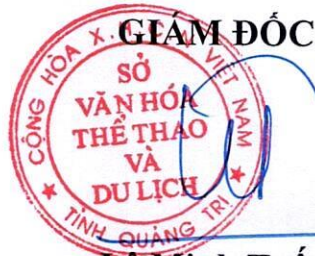
9. Nguồn vốn: Ngân sách Trung ương.

10. Thời gian thực hiện: Năm 2023-2025.

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch kính đề nghị UBND tỉnh xem xét trình xin ý kiến Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Hội đồng nhân dân tỉnh điều chỉnh Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư Khu di tích quốc gia đặc biệt Thành Cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm chiến đấu, bảo vệ Thành Cổ Quảng Trị để có cơ sở thực hiện các bước tiếp theo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ban QLDAĐT XD tỉnh (ph/h);
- Lưu: VT, QLDSVH.

Lê Minh Tuấn

1/2